

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 94
Din 05.02.2014

Nr. dosar: 764/2013

Nr. petiție: 17721/2013

Petent: A.G.

Reclamați: Instituția Primarului Galați
Ista România SRL

Obiect: petentul sesizează tergiversarea soluționării cererii privind accesul petentului, persoana cu handicap locomotor, prin construirea unei rampe la intrarea în blocul unde locuiește, solicită refacerea fișei locative și aduce la cunoștință modul în care sunt facturate costurile la încălzire în lipsa echilibrării hidraulice.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

1.1.1. A.G., cu domiciliul

1.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

1.2.1. Instituția Primarului Galați, reprezentată de primarul municipiului Galați, M.S., cu sediul în

1.2.2. Ista România SRL, reprezentată prin director general M.S., cu

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

- refacerea fișei locative și revenirea la forma anterioară „falsificării” de către compartimentul Fond Locativ
- adaptarea celor 4 trepte de la blocul unde domiciliază petentul. Petentul susține ca s-au tergiversat lucrările
- Costurile mari la încălzire ca urmare a lipsei echilibrării hidraulice.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

Astfel, prin adresa nr. 17721/05.12.2013 au fost citat petentul, iar prin adresele nr. 18444/05.12.2013, pentru termenul de 17.12.2013.

3.2. La termenul acordat părțile au fost absente.

3.3. Prin adresa nr. 18703/16.12.2013 reclamatul Ista Romania formulează un punct de vedere, iar prin adresa nr. 187236/17.12.2013

reclamata, Instituția Primarului Galați, depune la rândul său un punct de vedere cu privire la aspectele din petiție.

3.4. Prin adresa nr. 280/17.01.2014 i se comunică petentului înscrisurile depuse de către părțile reclamate, iar prin adresa nr. 327/20.01.2014 se comunică excepția de necompetență, fiind acordat un termen pentru depunerea de concluzii scrise.

3.5. Prin adresa 596/30.01.2013 petentul formulează concluzii scrise cu privire la documentele comunicate și excepția invocată.

Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

4. Susținerile petentului

4.1. Petentul sesizează C.N.C.D. cu trei capete de cerere. Primul capăt de cerere privea fișa locativă a imobilului în care locuiește. Petentul apreciază că prima parte reclamată (Primăria Galați) a modificat unilateral contractul de închiriere a apartamentului în care locuiește, apreciind modificările ca fiind ilegale, modificate prin falsificarea înscrisurilor fiind încălcate prevederile art. 21 lit. K din din Legea nr. 114/1996 a locuinței (act normativ în prezent abrogat). Petentul apreciază că modificările s-au făcut prin falsificarea unor înscrisuri,

4.2. Al doilea capăt de cerere se referă la tergiversarea nejustificată a soluționării cererii de Adaptare a celor 4 trepte de la intrarea în scara blocului PS.13.b, pentru a putea să se deplaseze în vederea efectuării programului de recuperare, nevoi personale și alte situații ce necesită deplasarea în afara blocului, cerere adresată încă din luna martie 2013, plus alte reveniri adresate în scris, toate fără niciun rezultat. Lipsa adaptării îl pune pe petent în situația de a nu-și putea face cumpărăturile și desfășura orice alte activități normale și firești, datorită faptului că nu poate coborî neasistat cele 4 trepte ale imobilului unde se află apartamentul în care locuiește ca și chiriaș, apartament deținut în proprietate de către Primăria Galați.

4.3. Al treilea capăt de cerere se referă la modul în care lipsa echilibrării hidraulice duce la creșterea consumului de căldură și apă caldă. Prin debranșarea mai multor apartamente s-a creat un dezechilibru la nivelul distribuției de agent termic, fiind imperios necesară efectuarea acestei proceduri de „echilibrare hidraulică”.

4.4. În concluzie, petentul solicită intrarea în legalitate prin refacerea fișei locative așa cum era înainte de a fi modificată „prin fals”.

4.5. Petentul mai solicită adaptarea celor patru trepte de la scara blocului PS.13.b.scara 1, bloc în care locuiește ca și chiriaș, proprietarul fiind Primăria Galați.

4.6. A treia solicitare se referă la refacerea de către Asociația de proprietari nr.232. a listelor de plată a căldurii pentru perioada noiembrie 2012 – martie 2013, ținând cont că folosirea datelor furnizate de repartitoare nu este legală, deoarece aceste date sunt influențate negativ de lipsa Echilibrării Hidraulice a instalației de încălzire a blocului și respectiv a rețelei de la punctul termic ce deservește asociația 232 și până la bransament, de asemenea, facturarea apei reci ce curge pe conducta de apă caldă ca o consecință a lipsei instalațiilor de recirculare a apei calde, să fie revazută și recalculată pentru ca în ce mă privește, cu toate problemele medicale petentul fiind în imposibilitatea de a plăti ce nu consumă.

Susținerile primei părți reclamate, Primăria Galați

- **4.2.1.** Prima parte reclamată arată faptul că înscrierea în contract a doamnei A.E. s-a realizat având în vedere situația de fapt a familiei (locuia împreună cu soțul – A.G., soție și cei doi copii) iar la notar amândoi soții au dat declarație notarială comună privitor la faptul că nu dețin în proprietate împreună sau separat o locuință, nu au înstrăinat o locuință proprietate personală după data de 1.01.1990. Această situație de fapt a fost apreciată prin prisma dispozițiilor art. 17 din Legea 114/1996 care definește familia astfel *'Prin familie, în sensul prezentei legi, se înțelege soțul, soția, copiii, precum și părinții soților care locuiesc și gospodăresc împreună'*.

4.2.2. Apartamentele din blocul PS13B sunt proprietate privată a locatarilor, **mai puțin două apartamente care aparțin municipiului Galați între care și cel în care locuiește domnul A.G.**; deci, strict legal, construirea rampei de acces trebuie făcută de către Asociația de Proprietari, cu finanțare de 95% asociație și 5% instituția noastră.

4.2.3. Pentru a soluționa situația petentului Instituția Primarului, prin reprezentat legal, primar în funcție S.M. a hotărât construirea rampei de acces, urmând ca instituția să se îndrepte împotriva asociației.

4.2.4. În baza motivelor mai sus menționate și a Legii nr. 114/1996, Codul Civil și Legea 213/1998 apreciază că nu este vorba de un caz de discriminare a petentului.

Susținerile celei de-a doua reclamate, Ista România SRL

4.3.1. Prin plângerea adresată C.N.C.D., petentul nu înțelege să precizeze concret în ce fel consideră că a fost discriminat de către cea de-a doua reclamată. Din cuprinsul plângerii rezultă că solicitările petentului au legătura cu asociația de proprietari, nemulțumirile sale fiind în acest sens.

4.3.2. În situația în care petentul ar avea o serie de nemulțumiri în legătură cu modalitatea de calcul a consumului termic pentru încălzire, competența unui astfel de litigiu ar aparține în exclusivitate instanței de judecată nefiind vorba de discriminare care să atragă competența C.N.C.D.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director reține că petentul a înaintat o adresă prin care sesizează faptul că este persoană cu handicap accentuat, locuiește într-un apartament aflat în proprietatea statului, în calitate de chiriaș și nu beneficiază de o cale de acces conformă nevoilor sale, respectiv o rampă pentru căruciorul cu roțile. În subsidiar, petentul mai sesizează o serie de nereguli cu privire la fișa locativă, prin adăugarea unor mențiuni neconforme cu realitatea precum și modul în care se înregistrează și se calculează energia termică, fiind pus în situația de a plăti costuri suplimentare care nu îi sunt imputabile.

5.2. În drept, potrivit dispozițiilor **art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor**, ce prevede că *„(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.*

5.3. Examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director, dezbătând excepția de necompetență a C.N.C.D. cu privire la capetele de cerere referitoare la constatarea modului în care s-au efectuat modificări în înscrisuri precum și capătul de cerere referitor la creșterea costurilor la agent termic ca urmare a lipsei „echilibrării hidraulice”, excepții invocate din oficiu urmează a proceda la admiterea acestora, având în vedere faptul că aspectele semnalate exced competenței C.N.C.D.

5.4. Colegiul, raportându-se la dispozițiile art.2 alin.1 din OG 137/2000 și care arată că *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”* trebuie să analizeze dacă fapta reclamată reprezintă o faptă de discriminare, prin întrunirea cumulativă a condițiilor, respectiv tratament diferențiat concretizat în îngrădirea unui drept, existența unui criteriu de diferențiere, dintre cele interzise, o legătură de cauzalitate între criteriu și îngrădirea dreptului.

5.5. Colegiul reține faptul că petentul a adresat Primăriei Galați în luna martie, o solicitare de adaptare a celor 4 trepte de la intrarea în imobilul în care locuiește, solicitare însoțită de alte reveniri. Primăria nu a dat curs solicitărilor petentului. În conformitate cu prevederile art. 62 și 63 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, clădirile de locuit vor fi adaptate conform prevederilor legale în domeniu, astfel încât să permită accesul neîngrădit al persoanelor cu handicap. Costurile lucrărilor necesare pentru realizarea adaptărilor se suportă din sursele proprii ale persoanelor juridice.

5.6. În cazul de față, ținând cont de faptul că petentul este chiriaș într-o locuință a statului urmează a se aplica prevederile art. 63 alin 3 din Legea nr. 448/2006, ***adaptarea accesului în clădirile aflate în patrimoniul public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale se face și în condițiile când nu se realizează lucrările prevăzute la alin. (2), la solicitarea persoanelor cu handicap grav, locatari ai acestora.***

5.7. În acest caz, Primăria Galați, este obligată să ia toate măsurile ce se impun și să demareze acțiunea de amplasare a unei rampe de acces pentru toate persoanele cu handicap, așa cum prevede legislația în vigoare.

5.8. De altfel, partea reclamată, Primăria Galați s-a angajat prin înscrisul aflat la dosarul cauzei, adresă înregistrată sub nr.147802/09.12.2013, cu nr. de înregistrare la CNCI 18726/17.12.2014.

5.9. În aceste condiții, Instituția primarului Galați este obligată să ia toate măsurile ce se impun și să demareze acțiunea de amplasare a unei rampe de acces pentru toate persoanele cu handicap, așa cum prevede legislația în vigoare.

5.10. Se constată așadar nerespectarea prevederilor art. 10 lit. h) din O.G. 137/2000 prin refuzul Asociației de proprietari de a construi o rampă de acces conformă cu necesitățile unei persoane aflate într-un cărucior cu rotile se produce o restrângere a dreptului petentului de a avea acces la propria locuință în condiții de egalitate cu celelalte persoane ce nu au un handicap locomotor. Soția petentului este nevoită să depună eforturi suplimentare pentru a se deplasa de la lift la ușa de acces în imobil, iar de la aceasta în stradă, datorită existenței scărilor, pe care se presupune că ar trebui să le urce sau să le coboare în căruciorul cu rotile. Este un efort suplimentar în comparație cu ceilalți locatari ai imobilului, deși cu toții au același drept de acces la propriile locuințe din acest bloc, aspect ce generează o restrângere a exercitării dreptului în condiții de egalitate, așa cum este prevăzut de Constituția României.

5.11. Cu referire la existența unui criteriu interzis dintre cele enumerate exemplificativ în cuprinsul art.2 alin.1 din OG 137/2000, Colegiul director constată faptul că petentul suferă de un handicap grav locomotor fiind nevoit să

se deplaseze cu ajutorul scaunului cu roțile. Se constată astfel existența criteriului de diferențiere, respectiv handicap

5.12. Între acest criteriu și tratamentul diferențiat există o evidentă legătură cauzală. Accesul petentului în și din imobil este restrâns de către Instituția primarului prin lipsa luării de măsuri în vederea construirii unei rampe conforme necesităților acestuia și apte să asigure deplasarea în condiții de egalitate, fără efort suplimentar al petentului cu căruțul cu roțile.

5.13. Datorită dizabilității petentului, acesta nu își poate exercita dreptul de acces în același condiții cu persoanele ce nu prezintă astfel de dizabilități locomotorii, el trebuind să beneficieze de o măsură suplimentară, respectiv o rampă de acces, pentru a-și exercita dreptul în mod egal cu aceștia.

5.14. Colegiul director reține că legiuitorul român a adoptat Legea nr. 448 din 6 decembrie 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. Potrivit art. 3 din legea nr. 448/2006 republicată *„Protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap au la bază următoarele principii: (...) b) prevenirea și combaterea discriminării; c) egalizarea șanselor; (...) h) adaptarea societății la persoana cu handicap; i) interesul persoanei cu handicap; (...) l) libertatea opțiunii și controlul sau decizia asupra propriei vieți, a serviciilor și formelor de suport de care beneficiază; m) abordarea centrată pe persoană în furnizarea de servicii; ...”*

5.15. Potrivit art. 5 din Legea nr. 448/2006 republicată, prin accesibilitate se înțelege *„ansamblul de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, precum și a mediului informațional și comunicațional conform nevoilor persoanelor cu handicap, factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu handicap în societate”*. Prin adaptare se înțelege *„procesul de transformare a mediului fizic și informațional, a produselor sau sistemelor, pentru a le face disponibile și persoanelor cu handicap”* iar prin egalizarea șanselor se înțelege *„procesul prin care diferitele structuri sociale și de mediu, infrastructură, serviciile, activitățile informative sau documentare devin disponibile și persoanelor cu handicap”*. De asemenea, prin O.G. nr. 137/2000 republicată, legiuitorul român a reglementat interzicerea tuturor formelor de discriminare, inclusiv pe baza dizabilității (a handicapului) și în ceea ce privește accesul.

5.16. Colegiul director este de opinie că prezentul caz trebuie analizat din perspectiva dreptului persoanei cu dizabilități (handicap) la autonomie și a dreptului de participare efectivă la viața comunității. Accesibilitatea este un factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu handicap, egalizarea șanselor presupunând procesul prin care libertatea de mișcare și de acces în anumite spații devine disponibilă acestei categorii de persoane cu handicap locomotor.

5.17. Pentru acest motiv, Instituția Primarului Galați era cea care trebuia să ia măsuri pentru construirea unei rampe de acces pentru a nu restrânge exercitarea dreptului de acces al petentului. Prin faptul că partea reclamată nu a dat curs solicitării petentului de a construi o rampă de acces conformă cu necesitățile unei persoane aflate într-un cărucior cu roțile s-a săvârșit o faptă de discriminare în sensul art.2 alin.1 din OG 137/2000.

5.18. În atare condiții, Colegiul director este de opinie că aspectele ce fac obiectul prezentei plângeri intră sub incidenta art. 2 alin.1, art. 10 lit. h) din O.G. nr. 137/2000 republicată. Accesibilitatea este un factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu handicap, egalizarea șanselor presupunând procesul prin care serviciile devin disponibile acestei categorii de persoane.

5.19. Cu toate acestea, Colegiul reține faptul că partea reclamată, Instituția Primarului Galați și-a luat angajamentul de a construi rampa respectivă.

Opinie separată exprimată de H.I.

5.20. **Ordonanța nr. 137/2000**, republicată, la art. 26 alin. 1, prevede sancționarea faptelor de discriminare cu amendă contravențională, fără să specifice posibilitatea aplicării sancțiunii de avertisment, ceea ce arată că legiuitorul a considerat că aceste fapte, prin gravitatea lor, trebuie sancționate ca atare. Prin **O.U.G. nr. 19/2013** amenziile contravenționale au devenit mai mari, în motivare arătându-se că a fost nevoie de modificarea de urgență a **O.G. nr. 137/2000** „având în vedere:

- depășirea datei-limită pentru transpunerea corectă și completă în legislația națională din România a Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, și a Directivei 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă;

- scrisoarea Comisiei Europene de punere în întârziere a autorităților române [nr. C (2012) 3996 final], emisă la 22 iunie 2012 în Cauza 2012/2099, pentru neîndeplinirea obligației de stat membru al Uniunii Europene de transpunere corectă și completă a Directivei 2000/43/CE;

- scrisoarea de răspuns nr. 3.092/LO din 22.08.2012, prin care România s-a angajat să soluționeze aspectele sesizate de Comisia Europeană »până la jumătatea anului 2013«;

- faptul că prin promulgarea la data de 21 martie 2013 a Legii nr. 61/2013 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, proces legislativ inițiat în anul 2010, a fost asigurată transpunerea corectă a Directivei 2000/43/CE doar în ceea ce privește sarcina probei;

- faptul că parcurgerea unui proces legislativ pentru transpunerea corectă a celorlalte aspecte semnalate de către Comisia Europeană ar însemna o perioadă mare de timp, ceea ce ar duce la depășirea termenului asumat de către autoritățile române în fața Comisiei Europene;

- faptul că orice întârziere a autorităților române în transpunerea Directivei 2000/43/CE poate conduce la posibilitatea elaborării din partea Comisiei Europene a avizului motivat ce poate declanșa faza contencioasă prin sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de stat membru;

- riscul angajării răspunderii României pentru încălcarea obligațiilor de a transpune Directiva 2000/43/CE și Directiva 2000/78/CE, ce poate avea ca rezultate plata unei sume forfetare, precum și a unor penalități cu titlu cominatoriu”

5.21. Directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. **Directiva Consiliului 2000/43/CE**, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Neaplicarea unei amenzi contravenționale nu se poate considera a fi o sancțiune efectivă și descurajantă.

5.22. Prin aplicarea sancțiunii de avertisment de către CNCD România riscă sancțiuni aspre pentru neimplementarea directivelor Uniunii Europene în domeniul combaterii discriminării.

5.23. Mai mult, Curtea Europeană de Justiție a constatat în **Cauza C81/12**, soluționată la 25.04.2013 (având ca părți Asociația ACCEPT și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării), că amenda contravențională trebuie aplicată chiar dacă între timp a intervenit prescripția: „*articolul 17 din Directiva 2000/78 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia, în cazul constatării unei discriminări pe motive de orientare sexuală, în sensul acestei directive, nu este posibil să se aplice decât un avertisment, precum cel în discuție în litigiul principal, atunci când o asemenea constatare intervine după expirarea unui termen de prescripție de șase luni de la data săvârșirii faptei dacă, în temeiul aceleiași reglementări, o asemenea discriminare nu este sancționată în condiții de fond și de procedură care conferă sancțiunii un caracter efectiv, proporțional și disuasiv*”.

5.24. În concluzie, consider că fapta de discriminare trebuia sancționată cu amendă contravențională.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **cu cinci voturi pentru si o opinie separata** ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE

1. Admiterea excepției necompetenței materiale a C.N.C.D. cu privire la modul în care s-a efectuat fișa locativă (unanimitate de voturi);
2. Admiterea excepției necompetenței materiale a C.N.C.D. cu privire la modul în care sunt calculate costurile de încălzire (unanimitate de voturi);
3. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu potrivit art. 2 alin 1, art. 10 lit. h) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (unanimitate de voturi);
4. Recomandă **Instituției Primarului Galați**, reprezentată de primarul în funcție al Municipiului Galați, M.S., să remedieze aspectele sesizate de petent în sensul montării unei rampe de acces pentru persoanele cu dizabilități. (5 voturi pentru și o opinie separată);
5. Consiliul dispune **monitorizarea** modului de punere în practică a recomandărilor formulate prin prezenta hotărâre, pentru o perioadă de 90 zile. **La împlinirea termenului de 3 luni, partea reclamată urmează să facă dovada îndeplinirii sarcinii din recomandarea C.N.C.D. (unanimitate de voturi)**
6. Prezenta hotărâre se va comunica părților

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

THEODORA BERTZI – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Data redactării: 06.02.2014

Red/mot: TB/RB

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.